

Täysistunto

Perjantai 26.3.2021 klo 13.03—20.32

6. Muu asia: Valtioneuvoston asetus kunnan oikeudesta olla väliaikaisesti noudattamatta terveydenhuollon kiireettömän hoidon määräaikoja

Muu asia M 4/2021 vp

Valiokunnan mietintö PeVM 5/2021 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Pyydän edustajia, että vapaamuotoiset keskustelut käydään salin ulkopuolella.

Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on perustuslakivaliokunnan mietintö PeVM 5/2021 vp. Nyt päätetään, onko asetus kumottava. — Edustaja Rinne.

Keskustelu

15.03 **Antti Rinne sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perustuslakivaliokunnan mietintö koskee valmiuslain nojalla annettua valtioneuvoston asetusta, joka koskee kunnan oikeutta olla väliaikaisesti noudattamatta terveydenhuollon kiireettömän hoidon määräaikoja. Tällaiset valmiuslain nojalla annetut niin sanotut soveltamisasetukset saataan välittömästi eduskunnan käsiteltäviksi. Eduskunta päättää, onko asetukset kumottava. Kyse on siis jälkikäteisestä tarkastamisesta, eli asetus on jo voimassa.

Asetus koskee määräajoista poikkeamista vain erikoissairaanhoidossa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueella. Sääntely on siten huomattavasti suppeampaa kuin keväällä 2020. Pääosa asetuksen sääntelystä täyttää perustuslakivaliokunnan mielestä välttämättömyyden ja oikeasuhtaisuuden vaatimukset, ja asetus voi näiltä osin jäädä voimaan.

Perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota kuitenkin poikkeamiseen hoitopaasyn määräajoista lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa. Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen osalta asetuksen perusteluissa ei ole osoitettu, että poikkeaminen kiireettömän hoidon määräajoista olisi välttämätöntä esimerkiksi henkilökunnan toisiin tehtäviin siirtämisen vuoksi. Enemmänkin perusteluista ja myös muusta valiokunnan saamasta lisäselvityksestä välittyy käsitys siitä, että epidemian aikana on korostunut tarve huolehtia erikoissairaanhoidon psykiatrian palveluista erityisesti lasten ja nuorten osalta. Tähän seikkaan myös sosiaali- ja terveysvaliokunta on kiinnittänyt huomiota lausunnossaan.

Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan määräajoista poikkeaminen lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa ei asiassa annetun selvityksen perusteella täytä perustuslain 23 §:ssä ja myös valmiuslain 4 §:ssä säädettyä välttämättömyysvaatimusta. Tältä osin asetuksen jättämiselle voimaan on oikeudellinen este.

Perustuslakivaliokunta on mietinnössään tarkastellut kysymystä siitä, voisiko eduskunta päättää soveltamisasetuksen kumoamisesta osittain vai koskeeko eduskunnan päätösval-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 32/2021 vp

ta vain asetuksen jättämistä voimaan tai kumoamista kokonaisuudessaan. Valmiuslain 10 §:n sanamuoto ei ole aivan selvä tältä osin. Valiokunta päätyy siihen, että eduskunta voi päättää myös soveltamisasetuksen osittaisesta kumoamisesta.

Perustuslakivaliokunta esittääkin siten, että valtioneuvoston asetus kunnan oikeudesta olla väliaikaisesti noudattamatta terveydenhuollon kiireettömän hoidon määräaikoja kumotaan siltä osin kuin se koskee määräajoista poikkeamista lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa ja että asetusta ei muilta osin kumota.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Juvonen.

15.06 Arja Juvonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on siis esitys oikeudesta olla väliaikaisesti noudattamatta terveydenhuollon kiireettömän hoidon määräaikoja. Myös sosiaali- ja terveysvaliokunta, jonka jäsenenä perussuomalaisista toimin, antoi lausunnon tähän esitykseen. On erittäin tärkeää, että erikoissairaanhoidon määräajoista luopumisen edellytyksenä on se, että luopuminen on välttämätöntä kiireellisen hoidon järjestämiseksi eikä määräajan ylittyminen vaaranna potilaan terveyttä. Eli on erittäin tärkeää, että nämä terveydelliset syyt otetaan kuitenkin huomioon ja kukaan ei jää hoidotta, varsinkaan vakavan sairauden kohdalla, mikäli hoidon tarvetta on.

Arvoisa rouva puhemies! Sosiaali- ja terveysvaliokunta nosti esille lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen määräajat ja niiden joustamisesta mahdollisesti aiheutuvat suuret, suuret ongelmat. Me näemme, että tämän tulee olla viimesijainen keino, mistä Suomessa joustetaan. On erittäin hyvä, että perustuslakivaliokunta on päätösehdotuksessaan huomionnut sosiaali- ja terveysvaliokunnan näkemyksen siitä ja valiokunta esittää, että valtioneuvoston asetus kunnan oikeudesta olla väliaikaisesti noudattamatta terveydenhuollon kiireettömän hoidon määräaikoja kumotaan siltä osin kuin se koskee määräajoista poikkeamista lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa ja että asetusta ei muilta osin kumota. Tämä on tärkeä asia, nimittäin lasten mielenterveyspalvelut ovat todella kuormittuneita ja siellä tarvitaan apua.

Haluan nostaa tässä esille myös sosiaali- ja terveysvaliokunnan huolen ja perussuomalaisten huolen siitä, miten henkilöstö jaksaa siellä koronakeskiössä. On erittäin tärkeää, että henkilöstön jaksamiseen ja erityisesti myös työturvallisuuteen kiinnitetään huomiota. Mikäli meidän henkilöstö kaatuu siellä koronakentällä, kukaan ei tule hoidetuksi.

On erittäin tärkeää myös, että hoitotakuun joustamisesta johtuva hoitovelka kuitataan mahdollisimman pian ja sinne tulevaisuuteen kohdennetaan resursseja. Siellä tulee olemaan pitkiä hoitonojonoja, ja on tärkeää, että ihmiset hoidetaan ja he saavat sen tarvitsemansa avun sitten tulevaisuudessa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen poissa. — Edustaja Laiho.

15.08 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on valtioneuvoston asetus kunnan oikeudesta olla väliaikaisesti noudattamatta terveydenhuollon kiireettömän hoidon määräaikoja, ja tämä koskee erikoissairaanhoidon hoitotakuuta.

Korona vie tällä hetkellä paljon erikoissairaanhoidon resursseja, ja sen takia tämä on tässä tilanteessa perusteltu, vaikkakin tämä on tietenkin ikävää hoitonojien ja hoitovelan syntymisen kannalta. On tärkeää kuitenkin, että kaikki saavat kiireellisen hoidon, ja mikäli

Pöytäkirjan asiakohta PTK 32/2021 vp

tilanne jonossa muuttuu, sitä asiaa kiirehditään ja potilas otetaan sieltä jonosta hoitoon. On tärkeää myös, että jos hoitotakuuaikaa ei noudateta, se on aina välttämätöntä, ja on myöskin välttämätöntä, että huomioidaan, millä tavalla muuten voidaan se palvelu järjestää kuin itse palveluntuottajan tekemänä, esimerkiksi hankkimalla ostopalveluna tai palvelusetelinä yksityiseltä puolelta tai toiselta sairaanhoitopiiriltä.

Valiokunnassa nostimme esiin lasten ja nuorten mielenterveysongelmat. Jono lasten ja nuorten psykiatria on ollut pitkä jo ennen koronaa, ja tilanne on hankaloitunut entisestään koronan aikana. Lasten ja nuorten psykiatrian henkilöstö myöskin tekee toisentyypistä tehtävää kuin koronan hoidon etulinjassa olevat, ja nähtiin, että sen henkilöstön ei ole suoraan tarpeen olla siellä etulinjassa ja he tekevät erittäin tärkeää työtä lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen parissa. Sen takia lausuiimme tästä, että perustuslakivaliokunta ottaisi tämän näkökulman huomioon, ja kiitokset perustuslakivaliokunnalle, että lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut erikoissairaanhoidossa on jätetty tämän asetuksen ulkopuolelle, niin että hoitotakuuajat niissä ovat ne normaalit.

Arvoisa puhemies! Otan tässä esille vielä sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön rokotukset: Nyt kun henkilöstö tekee työtä koronapotilaiden ja muiden potilaiden parissa, on tärkeää, että he saavat ne rokotukset, koska meillä on myös saatavuusongelmaa ja riittävyysongelmaa henkilöstön osalta. Tällä hetkellä HUS-alueellakin vasta alle 50 prosenttia sote-henkilöstöstä, joka tekee asiakastyötä, on rokotettu. Tämä on tärkeää huomioida nyt tässä rokotusjärjestyksessä, kun sitä katsotaan.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Guzenina.

15.11 Maria Guzenina sd: Arvoisa puhemies! Me elämme nyt hyvin poikkeuksellisia aikoja, ja tämä aika vaatii hyvin poikkeuksellista sopeutumista eri yhteiskunnan toimijoilta ja myöskin ihmisiltä. Tämä siksi, että saamme turvattua tehohoidon kapasiteetin.

Tämä kyseinen asetus koskettaa HUS-aluetta, jonne koronaepidemia on aivan erityisen rankasti rantautunut. Kun perustuslakivaliokunta tätä käsitteli, me muistimme hyvin sen, mitä vuosi sitten maailmassa tapahtui ja millä tavalla meillä joissain kunnissa otettiin ehkä turhankin etupainotteisesti tämäntyyppinen asetus käyttöön — nythän tämä koskettaa vain HUS-aluetta, mutta silloin laajemmin koko Suomea — ja nyt perustuslakivaliokunta on painottanut, että tämä voidaan ottaa käyttöön vain äärimmäisessä, äärimmäisessä hätätapauksessa.

Aivan kuten täällä on jo todettu, lasten ja nuorten psykiatria on jätetty tämän soveltamisalan ulkopuolelle, koska lapset ja nuoret ovat tässä koronakriisissä olleet aivan erityisessä kärsijän asemassa ja on äärimmäisen tärkeää, että me emme aiheuta näillä rajoitustoimilla enempää murhetta ja kärsimystä sinne, missä sitä tällä hetkellä on näinkin mittavasti kuin lasten ja nuorten parissa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kurvinen.

15.13 Antti Kurvinen kesk: Rouva puhemies! Perustuslakivaliokunta on käsitellyt asiaa, jossa jälleen joudumme valitettavasti rajoittamaan kiireetöntä hoitoa ja mahdollisuutta saada kiireetöntä terveydenhoitoa, jotta meidän terveydenhuollossamme olisi resursseja hoitaa näitä koronapandemiasta kärsiviä ihmisiä. Valitettavasti tälläkin hetkellä niin perusterveydenhuollon kuin erikoissairaanhoidonkin osastot täyttyvät jälleen kerran koronapoti-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 32/2021 vp

laista ja meillä on myös teho-osastoilla entistä enemmän porukkaa, ja on ihan välttämätöntä, että me varaudumme tällä tavalla siihen, että terveydenhuoltomme kantokyky kestä. Se suurin kauhukuva, mikä tässä koronakriisissä nyt näyttää olevan, lienee se, että terveydenhuollon kantokyky pettäisi, jolloin sitten emme voisi hoitaa esimerkiksi sairauskohtauksen saaneita ihmisiä ja tapaturman uhreja, kun kaikki paikat olisivat täynnä koronapotilaita.

Puhemies! On aivan selvä asia, että se, kun nyt kiireetöntä hoitoa lykätään useita kertoja, tulee aiheuttamaan valtavasti hoivavelkaa meillä yhteiskunnassa, ja on aivan väistämätöntä, että vuosia me hoidamme tätä hoivavelkaa ja näitä inhimillisiä hyvinvointitappioita ja sitä suoranaista kärsimystä, mitä valitettavasti kyllä siitä jää, että hoitoon ei pääse, kun ne resurssit pitää kohdentaa koronapotilaisiin. Tämä meidän kaikkien on hyvä tässä salissa tiedostaa. Pidän hyvänä ja erittäin vastuullisena tätä perustuslakivaliokunnan tarkkaa työtä. Siis se työ on aina tarkkaa, mutta tarkan työn kautta on hahmottunut, että nuorten ja lasten mielenterveyshoitoa kuitenkin edelleen tarjotaan, ja se on kyllä enemmän kuin tarpeen. Kaikissa tutkimuksissa ja barometreissä näkyy, että erityisesti nuoremmat ikäluokat ovat kokeneet nyt erityistä stressiä, ahdistusta ja pahaa oloa koronarajoituksista ja siitä, että elämä on mennyt tällaiseen rajoittuneeseen ja pelottavaan tilanteeseen. Tämähän on valtava sukupolvikokemus näille teineille ja kaksikymppisille, jotka nyt tässä yrittävät viedä opintojaan eteenpäin ja käydä koulua, ja harrastukset ovat tauolla. Kyllä varmasti tarvitaan ihan näitä kovempia mielenterveyspalveluja, mutta sitten on hyvin tärkeää myös se, että me satsoimme harrastustoimintaan, kouluihin ja siihen, että kuitenkin nuoret näkevät sen, että on tulevaisuutta ja tämä koronakin sitten aikanaan loppuu.

Rouva puhemies! Haluan ihan puheenvuoroni loppuun vielä lähettää mitä sydämellisimmät ja lämpimimmät terveiset kaikille suomalaisille terveydenhuollon ammattilaisille, erityisesti hoitajille, jotka ovat työskennelleet nyt vuoden jo todella jaksamisensa ääri rajoilla. Varmasti nämä erilaiset bonukset, [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] niin taloudelliset bonukset kuin jaksamisen tukeminen, siellä paikallistasolla ovat hyvin tärkeitä, ja meidänkin kannattaa miettiä, miten me autamme hoitohenkilökuntaa jaksamaan tämän valtavan pandemian keskellä. [Arja Juvonen: Koronalisä hoitajille!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sarkkinen.

15.16 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Tämän asetuksen tarve kertoo koronatilanteen vakavuudesta. Resursseja pitää siirtää muusta erikoissairaanhoidosta koronan hoitoon. Tämä resurssien siirto ja hoitotakuusta joustaminen on yksi mekanismi, jolla paha koronatilanne heikentää myös muuta terveyttä ja muuta terveydenhuoltoa epäsuorasti, kun hoitoon ei pääse ja resursseja pitää siirtää. Siksi koronan torjuminen ja taudin etenemisen hillitseminen on keskeistä ja tärkeää myös muun kansanterveyden ja hoidon saatavuuden turvaamisen kannalta.

Arvoisa puhemies! Tämä asetus on tässä tilanteessa välttämätön HUS-alueella, vaikkakin on erittäin valitettavaa, että sen käyttöönottoon on jouduttu. Toivoa sopii, että koronatilanne kehittyy niin, että muualla näitä toimivaltuuksia valmiuslaista ei tarvitsisi ottaa käyttöön ja että näiden toimivaltuuksien käyttö HUS-alueella voitaisiin purkaa mahdollisimman pikimmiten.

Arvoisa puhemies! Aivan kuten mietinnössä ja sosiaali- ja terveysvaliokunnan lausunnossa on todettu, asetuksen sallimaa joustoa hoitotakuusta tulee käyttää vain viimesijais-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 32/2021 vp

ti. Hoito tulee ensisijaisesti pyrkiä järjestämään muulla tavoin, jotta hoitotakuuseen päästään, tarvittaessa myös ostopalveluina, mikäli se on mahdollista.

Arvoisa puhemies! Sosiaali- ja terveysvaliokunta kiinnitti huomiota lasten ja nuorten erikoissairaanhoidon mielenterveyspalveluihin, siihen, että sieltä ei tosiasiallisesti ole siirrettävissä juurikaan henkilökuntaa koronapotilaiden hoitamiseen, ja samalla siihen, että jonnit mielenterveyspalveluihin ja nuorten mielenterveystilanne koronan keskellä ovat kriisiytyneet, joten valiokunta näki, että lasten ja nuorten erikoissairaanhoidon mielenterveyspalveluiden hoitotakuu tulisi rajata pois tästä asetuksen soveltamisalasta. Näin perustuslakivaliokunta myös teki, eli PeV muutti asetusta tältä osin ja priorisoi lasten ja nuorten mielenterveysthoidon.

Arvoisa puhemies! Toivon, että myös kunnissa ja eri sairaanhoitopiireissä ympäri Suomen tässä vaikeassa ja pitkittyvässä koronatilanteessa priorisoidaan muuallakin lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut sekä ennaltaehkäisevä mielenterveystyö.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

15.19 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puhemies! Suomessa on hoitotakuulainsäädäntö, jossa me säädämme neljää eri hoitotakuuta: pääsyä ruumiilliseen eli niin sanottuun somaattiseen erikoissairaanhoidon, pääsyä lasten ja nuorten mielenterveystyöhön, pääsyä perusterveydenhuollon hoitoon ja pääsyä hammashuoltoon. Kussakin niistä on kolme eri porrasta: kuinka nopeasti täytyy lähete tutkia, kuinka nopeasti lähete täytyy tutkia silloin, kun se vaatii erikoislääkärin osallistumista siihen, ja sitten kuinka nopeasti pitää päästä hoitoon. Eli tässä on 12 tämmöistä eri aikamäärää. Nyt käsittelemme yhtä niistä, kenties sitä tärkeintä, joka on syytäkin ottaa esille, ja nimenomaan yhden, eli suurimman sairaanhoitopiirin alueella, jossa nyt on ollut suurin paine tietenkin koronahoidon kanssa, eli täällä HUS-alueella.

Lähtökohtaisesti tässä oli mukana, niin kuin keskustelussa on käynyt ilmi, myös lasten ja nuorten mielenterveystyön hoitotakuu, jossa on kolmen kuukauden raja. Mutta aivan niin kuin muun muassa edustaja Sarkkinen ja muutkin nostivat täällä esille, me sosiaali- ja terveysvaliokunnassa kävimme siitä hyvin yksituumaisen, perusteellisen keskustelun ja esitimme sitten perustuslakivaliokunnalle harkittavaksi, jos tätä ei kuitenkaan sisällytettäisi tähän, ja sitten tämä oli perustuslakivaliokunnan kanta.

Nyt käytännössä tietysti voidaan kysyä, mitä tästä seuraa. Entä jos HUSissa kuitenkin on reaalisesti se tilanne, että nyt kohonneen hoidontarpeen takia ei pystytäkään kaikkia lapsia ja nuoria hoitamaan kolmessa kuukaudessa? Käytännössä tiedän kokemuksesta, että ostopalveluja ei tuosta vain ole saatavissa. Tämä on hyvin erikoistunutta hoitoa, ja varsinkin kaikkein vaikeimpien tapausten osalta Suomessa lasketaan itse asiassa alle 20:ssä niiden paikkojen lukumäärä. Itse asiassa Uudellamaalla on kaikkein vaikeimpien lasten hoitopaikkoja kuusi ja Pirkanmaalla kuusi, ja silloin ei kysymys ole siitä, että niitä jostakin menään ostamaan. Mutta luulen, että tässä on tärkeintä ehkä nyt tämä viesti. Meidän valvova viranomainen Valvira ei varmaankaan lähde sitten asettaman uhkasakkoja HUSille, jos kuitenkin sitten tehdään kaikki se, mikä voidaan, tässä asiassa. Tämä on ennen kaikkea minun mielestäni viesti.

Muutenkinhan on käynyt ilmi, että meillä syksyn aikana pystyivät sairaanhoitopiirit erittäin hyvin lyhentämään hoitojonoja. Täytyy sanoa, että tämä oli niitä positiivisia yllätyksiä, joita on aika harvassa viime aikoina ollut. Eli kun vielä alkusyksyllä sen viime kevään

Pöytäkirjan asiakohta PTK 32/2021 vp

ja kesän jälkeen 20 prosenttia jonossa olevista potilaista oli niin sanotusti laittoman pitkissä jonoissa, niin vuodenvaihteessa oli enää viisi prosenttia. Sen takia Valvira ei lähtenyt esimerkiksi sanktioimaan sairaanhoitopiirejä. Nyt sitten toivon, että tässäkin pärjätään. Mutta ilman muuta nyt sitten tällä mennään, mikä perustuslakivaliokunnan linjaus tässä on.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Koponen.

15.22 Ari Koponen ps: Puhemies! Lasten ja nuorten mielen ongelmat olivat räjähdysmäisessä kasvussa jo ennen korona-aikaa. Pandemian aika on vain pahentanut asiaa. Tämän takia on ensiarvoisen tärkeää, ettei tämän ryhmän mielenterveyspalveluiden määrärajoista poiketa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Niikko.

15.22 Mika Niikko ps: Arvoisa puhemies! Me ollaan kaikki yhtä mieltä siitä, että koronapandemian aikana erityisesti lapset ja nuoret, ja myös monet vanhemmat, ovat joutuneet maksamaan kovan hinnan siitä. Erityisesti huolestuttaa tietysti se, että mitä pidempään esimerkiksi etäopetukset kestävät toisen asteen opiskelijoilla ja myös yläasteen opiskelijoilla joissain kunnissa, niin me tullaan näkemään aika suuri terveystaloudellinen ongelma tässä lähikuukausina tai viimeistään puolen vuoden, vuoden päästä. Siinä mielessä kyllä täältä pitää tulla semmoinen viesti hallitukselle, ja hallitus varmasti itsekin ymmärtää sen, että nyt pitää lisätä resursseja kaikin tavoin niille kunnille, jotka eivät pysty vastaamaan näihin lakisääteisiin aikoihin antaa niitä kiireellisiä aikoja heille, jotka niitä tarvitsevat. Silloin kun ihminen on hädässä, ei siinä auta odottaa, ei siinä auta laittaa jonnekin tulevaisuuteen sitä apua saamaan, vaan se apu pitää saada välittömästi. Toivon toki, että kun me ollaan itse kukin myös kuntapäätäjät, niin näissä asioissa kävisimme keskusteluja kaupunginhallituksissa ja -valtuustoissa, että valmiutta olisi kunnillakin vastata niihin mahdollisimman nopeasti.

Sitten, mitä tulee hoitajien venymiseen näissä asioissa nyt, kun me siirretään lisää henkilökuntaa hoitamaan tätä koronakriisiä — varmasti aivan oikeanlainen liike, että resurssit riittävät sitten pahimpaankin skenaarioon — niin kuitenkin pitäisi muistaa nyten nämä hoitajat, että he tekevät erittäin ansiokasta työtä ja suurella riskillä, kun he hoitavat koronapotilaita. Jäin ihmettelemään sitä, että kun aikanaan keskusteltiin myös mahdollisuudesta palkita heitä siitä ylimääräisellä palkanlisällä, niin se vastuu siirrettiin kunnille ja muille toimijoille eikä tässä eduskunnassa haluttu antaa siihen kädenojennusta. Hallitus olisi voinut ojentaa kätensä hoitajille ja antaa jonkun koronalisän, konkreettisen palkanlisän, kuten monessa muussakin maassa on kyetty tekemään nimenomaan hallituksen toimesta se asia. Nyt kun ruvetaan jakamaan taas tätä koronatukea yrityksille ja monille kunnille, niin tässä yhteydessä olisi hyvä ottaa keskusteluun myös se asia, voidaanko me muistaa myös näitä koronan eturintamassa työskenteleviä hoitajia. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja al-Tae.

15.25 Hussein al-Tae sd: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Sain tänään eräältä huolestuneelta äidiltä viestin hänen omasta nuorestaan, joka elää ja toimii täällä HUSin alueella. Hän todella kantoi huolta tämän lapsen jaksamisesta ja koko perheen jaksamisesta tällä hetkellä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 32/2021 vp

Sain myös tietää toista kautta, että eräässä sairaalassa yksi osasto on muutettu nuorisopsykiatrian osastoksi, koska potilaita vain on niin paljon, että on jouduttu tekemään tällaisia muutoksia. Siinä mielessä päätös eriyttää nuorisopsykiatria ja nuorten hoito tästä oli ihan järkevä.

Haluaisin omassa puheenvuorossani tämän lisäksi kiinnittää huomiota eräisiin muihin kohtiin, joiden huomioimisesta kokisin olevan hyötyä tässä ajassa: Saan usein palautetta siitä, että monissa sairaaloissa työn ohjaus ei ole täysin kunnossa. Saan usein viestejä siitä, että vieraskielisten tulo, koska ei ole kielitaitoa — vaikka olisikin muuta ammattitaitoa — aiheuttaa tiettyjä ongelmia ja haasteita sairaaloissa tällä hetkellä. Siihenkin täytyy nyt tässä kohtaa kiinnittää huomiota. Ja saan todella paljon yhteydenottoja liittyen palkkaukseen. Tällä hetkellä tehohoitajien palkka ei ole kannustava ja ihmiset tekevät työtä eettisistä ja moraalisisista syistä paljon enemmän kuin siitä syystä, että palkka olisi järkevä tai hyvä. Tämäkin asia täytyy katsoa uusiksi. Tiedän, että HUS saisi lisää rahaa ja pystyisi käyttämään sitä palkkoihin, ja uskon, että sen nyt täytyisi myös tehdä niin.

Tämän lisäksi haluaisin tähän työn ohjaukseen liittyen antaa yhden esimerkin: Sydämen lähelle asetetaan tällaisia niin sanottuja rytmivalvureita, ja nämä rytmivalvurit on ennen vanhaan asennettu aina lääkärin toimesta. Näillä on tarkoitus siis lukea etänä sydämen rytmihäiriöitä ja ilmoittaa ne eteenpäin laitteistossa. Hus.fin jutussa lukee, että HUSissa tänä päivänä sairaanhoitajat Eveliina Vesinen ja Eeva Torvinen ovat pystyneet nyt näitä valvureita itse asentamaan. Tämä on lyhentänyt hoitoaikaa valtavasti. Potilaita ei enää tarvitsisi puuduttaa samalla tavalla, myös antibioottien määrä on vähentynyt, ja tässä on huomattu paljon muitakin mahdollisuuksia, mitä hoitajat voisivat ammatissaan ja työssään tehdä, mitä voisi siirtää kardiologilta suoraan hoitajalle, tämän hus.fin jutun mukaan. Tämä tarkoittaa jälleen sitä, että nyt meidän täytyy katsoa innovatiivisesti [Puhemies: 3 minuuttia!] — lopetan ihan kohta — sitä, miten töitä voitaisiin ohjata tulevaisuutta ajatellen niin, että tämä kuormitus sairaaloissa vähenisi.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Arhinmäki.

15.28 Paavo Arhinmäki vas: Arvoisa rouva puhemies! Monesti pohditaan täällä salissa, mikä on eduskunnan rooli, mikä tämän eduskuntatyön merkitys on, ja tässä on yksi esimerkki siitä. Eduskunta kävi huolella läpi esityksen, kuuli asiantuntijoita, ja me yksimielisesti täällä nyt olemme päättämässä yhtä muutosta tähän esitykseen sen vuoksi, että on kuultu asiantuntijoita, ja se tehdään, koska se on tärkeää. Tämä on se eduskunnan tärkeä rooli: käymme läpi jokaisen esityksen huolellisesti, ja useimmiten — mikä usein unohtuu, koska vain ne asiat, joista olemme erimielisiä, nousevat isosti esille täällä salissa, eivät niinkään ne asiat, joista olemme yksimielisiä — suurin osa asioista me täällä päätetään yksimielisesti, ja aika usein teemme myös muutoksia aivan yksimielisesti hallituksen esityksiin. [Mika Niikko: Totta!] Tämä on hyvä muistaa, tämä unohtuu meiltä jokaiselta varmasti, koska me yleensä otetaan täällä yhteen niistä asioista, joista olemme eri mieltä.

Arvoisa rouva puhemies! Kun katsoo tätä koronatilannetta, on äärimmäisen tärkeää, että tämä lasten ja nuorten psykiatria nyt eriytettiin tästä hoitotakuusta, ja valitettavasti voi olla, että sille on tarvetta. Jos ajattelemme tätä koronakriisiä, joka nyt on vuoden ollut Suomessa, niin kyllä lapset ja nuoret ovat olleet se joukko, joka on kohtuuttoman paljon joutunut tästä kärsimään. Meille aikuisille kuitenkin viikko tai kuukausikin on varsin lyhyt aika, mutta jos miettii sitä omaa lapsuuttaan, omaa nuoruuttaan, niin jos joutui yhden illan-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 32/2021 vp

kin olemaan ilman kavereita tai ilman harrastusta, se tuntui ikuisuudelta. Nyt monet lapset, monet nuoret ovat joutuneet olemaan jopa kuukausikaupalla etäopetuksessa, ja harrastukset ovat olleet pitkään tauolla, ja tällä on valitettavasti suora vaikutus terveyteen, sekä fyysiseen terveyteen että henkiseen kestävyyskykyyn, ja iso vaikutus sosiaaliseen kestävyyskykyyn. Sen vuoksi on tärkeää, että lapset ja nuoret nyt huomioidaan tässä esityksessä, mutta se pitää koko tämän koronakriisin hoidossa huomioida, että painopisteen pitää olla aikuisissa. Lapset ja nuoret tarvitsevat kaikkein eniten sitä, että voivat yhdessä harrastaa, yhdessä oppia, olla yhdessä, ja sen eteen varmasti me jokainen tässä salissa haluamme tehdä töitä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Juvonen.

15.31 Arja Juvonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Haluan vielä nostaa esille sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön ja kaikkien niiden työntekijöiden tilanteen, jotka sairaaloissa ja hoivakodeissa työskentelevät. Sosiaali- ja terveysvaliokunta todellakin kantaa huolta siitä, että henkilöstö jaksaisi paremmin, ja siitä, että työturvallisuuteen kiinnitettäisiin parempaa huomiota. On huolestuttava se viesti sote-henkilöstöltä, hoitajilta, tutuilta, hoitajakollegoilta — olen tehnyt melkein 25 vuotta sitä hoitotyötä — että he eivät ole saaneet vielä koronarokotusta. Tämä on kyllä erittäin huolestuttava asia. Se on todellakin huolestuttava asia, koska me ymmärrettiin, että hoitoalan henkilöstö kyllä rokotetaan ihan ensimmäisten joukossa. Olisi nyt hyvin tärkeää, että, ministeriö, tekisitte kaikkenne, että koko henkilöstö terveydenhuoltoalalla saa sen rokotuksen.

Täällä puhuttiin eettisyydestä. Haluan nostaa esille eettisen stressin. Se on stressiä, mikä syntyy siitä, että terveydenhuollon henkilöstö ei pysty tekemään työtään niin kuin haluaisi tai niin kuin on valassaan vannonut. ICN, kansainvälinen sairaanhoitajaliitto, tutki, että meillä on edessämme maailmanlaajuinen massatrauma sote-henkilöstön keskuudessa. Korona on aiheuttanut sen, että henkilöstö on tiukilla ja näkee järkyttäviä tilanteita ja ihmisten kohtaloita, ja se vaikuttaa toki myös hoitajien mielentilaan.

Yle esittää tällä hetkellä televisiossa Rankka vuosi -dokumenttia, josta haluan antaa kiitosta. Se on erittäin hyvä aikajana siitä, mitä kuluneen vuoden aikana on tapahtunut, ja erityisesti kuvat ja tarinat hoitohenkilöstöstä ovat koskettavia.

Perussuomalaiset ovat esittäneet täällä nyt jo viime keväänä ensimmäisen kerran hoitohenkilöstölle — johon kuuluu myös puhtaanapitohenkilöstö, välinehuoltohenkilöstö — erityistä koronalisää. On hämmästyttävää, että kyllä maailmalla ymmärretään hoitohenkilöstön merkitys. Muun muassa Islanti, Saksa, Ranska, Portugali, Norja, Alankomaat, Wales ja Itävalta ovat maksaneet ylimääräistä lisää henkilöstölle. [Ben Zyskowiec: Oho!]

Tiedän myös kollegoita, jotka ovat ilmoittaneet irtisanoutuvansa työstään, ja tämä on ihan totisinta totta. Hyviä, osaavia ihmisiä irtisanoutuu ammateistaan, koska he pelkäävät — ja se on ihan ymmärrettävää — ja työ on erittäin raskasta. Hoitajat tekevät vaativaa työtä ja pelkäävät paitsi itsensä myös perheensä puolesta ja altistamista, ja nämä ovat vakavia huolia. Toivon kyllä, että, ministeriö, kannatte suurta huolta henkilöstön jaksamisesta ja kohdennatte sinne resursseja.

Ja oikeasti voisimme puhua joskus rahasta: Kutsumus ei ole se, mikä elättää, vaan raha. Hoitaja tarvitsee kunnon korvauksen työstään, ja korona-aika on se, jolloin tähän pitää puuttua.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Meri.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 32/2021 vp

15.34 Leena Meri ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Tuli tuosta edustaja Juvosen hyvästä puheenvuorosta mieleen, että kissa kiitoksella elää. Täällä esimerkiksi keskustan riveistä kiitettiin, aivan oikein, hoitajia heidän jaksamisestaan, mutta siitä tulisi muistaa muutenkin. Me tiedämme itsekkin, että myös palkka vaikuttaa siihen arkeen ja jaksamiseen. Että toivon hallitukselta tähän jonkinlaista kädenojennusta.

Mutta ottaisin vielä tässä esille erään asian, mikä mielestäni ei ole niin korostunut, tai sitten en ole huomannut: meidän ikäihmiset. Me puhutaan paljon nuorista ja lapsista, mikä on äärimmäisen tärkeää, mutta meillä on myös valtava joukko ikäihmisiä, jotka ovat olleet jo lähes vuoden niin sanotusti karanteeninomaisissa olosuhteissa. He ovat vältelleet ja heitä on suositeltu välttämään liikkumista ja vierailua, ja viime keväänähän oli näitä sulkuja ja kaupassa käyntikin oli sen tyyppistä, että esimerkiksi eräs ikäihminen minulle Hyvinkäällä kertoi, että kun hän meni kauppaan, niin häntä mulkoiltiin, että mitä tuo ikäihminen täällä tekee, ja hän sanoi, että hänelle tulee semmoinen tunne, että tiedätkö, Leena, minä en kehtaa käydä kaupassa. Se kuulosti aika karmivalta, koska hänen piti käydä kaupassa. Juuri tämä, että ikäihmiset ovat vuoden olleet tässä kurjimuksessa. Ja tiedättekö, että meidän ikäihmiset ovat rakentaneet meille tämän yhteiskunnan ja hyvinvointiyhteiskunnan, ja he ovat lainkuuliaista porukkaa ja suosituskuuliaista porukkaa, ja tietysti he nyt odottavat vähän kauhulla sitä, mitä lisärajoituksia tulee, kun he ovat tehneet kaikkensa, että tämä tauti ei leviäisi, ja sitten tietysti sellaiset ryhmät, jotka eivät ole niin välittäneet asiasta, ovat levittäneet koronaa, ja he joutuvat sitten taas olemaan pidempään kotona rajoitusten kautta ja pelkäämään.

Tietysti tämä rajaturvallisuus on yksi, johon hallitus ei ole tähän päivään mennessä vastannut. Nyt toivoisin, kun eilen illalla kysyin tätä moneen kertaan, että esimerkiksi ministeri Kiuru tai pääministeri, vastaisitte, onko ja jos on, niin milloin, tulossa tämä negatiivisen todistuksen vaatimista koskeva lainsäädäntö. Sosiaalidemokraattien ryhmästä on puhuttu, että on tulossa, ja sitten ei välillä vastata. Kysyisin: koska se on tulossa? Perustuslakivaliokuntahan sanoi, että se on mahdollinen ja hyväksyttävissä, mutta laki joutui niin sanotusti jälki-istuntoon.

Tästä syystä toivon sydämestäni — me hyväksyimme eilen tartuntatautilain muutoksen koskien liikuntapaikkojen ja kuntosalien sulkemista — että aluehallintovirastot käyttävät tässä järkeä, ettei missään tapauksessa sellaisia paikkoja, missä on yksi tai kaksi ihmistä, lähdetä sulkemaan. Ne ovat monille ikäihmisille ainoa henkireikä niin fyysisen kuin henkisen hyvinvoinnin kannalta, ja jos näin ei tapahdu, niin meillä on sitten seuraavaksi siellä sotessa ja erikoissairaanhoidossa jonoa.

Tämä on yksi suuri asia, [Puhemies: 3 minuuttia!] ettei unohdeta mitään ryhmiä. Meillä oikeastaan se yksinäisyys ja syrjäytyneisyys ja se huoli on nyt kaikilla yhteinen.

Toivon vastausta, ministerit: milloin se laki negatiivisesta todistuksesta tulee? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen.

15.38 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä esitys on varmasti jälleen keran välttämätön, eli tähän joudumme tämän vallitsevan tilanteen vuoksi menemään. Mutta on tietysti suuri huoli siitä kasvavasta hoitovelasta, joka meille on lankeamassa ja joka vaatii myös merkittäviä panoksia jatkossa, jotta voidaan tulevaisuudessa järjestää myös nämä kiireettömät erikoissairaanhoidon palvelut.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 32/2021 vp

Kyllä täytyy sanoa, että silloin kun tämä hallituksen esitys tuli, aika huolestuttavalta tuntui, että hallitus esitti näitä joustoja myös lasten ja nuorten erikoissairaanhoidon mielenterveyspalvelujen järjestämiseen. Siinä mielessä täytyy antaa kyllä kiitokset valiokunnille, sosiaali- ja terveysvaliokunnalle ja perustuslakivaliokunnalle, että tämä ajatus torpattiin, koska tänä aikana, jos milloin, tarvitaan näitä palveluja. Valitettavasti meillä on nähtävissä kasvavaa lasten ja nuorten mielenterveysongelmaa, johon on tärkeää vastata mahdollisimman pian.

On myös hyvä, että tässä ei nyt ole hammashoitoa mukana, mutta tämä ongelma meillä on todellakin käsissämme. Meillä on valtava määrä hoitovelkaa siellä suomalaisten suun terveydessä. Hammaslääkärit kertovat, miten potilaiden suut ovat aika huonossa kunnossa, kun he nykyisin tulevat vastaanotolle. Itseäni hätkähdytti se uutinen arvostetusta kansainvälisestä lääketieteellisestä julkaisusta, että parodontiittia eli hampaiden kiinnityskudosten tulehdustautia, joka on Suomessakin yleinen kansansairaus, esiintyi lähes kaikilla tehohoitoon joutuneilla koronapotilailla. Tämän artikkelin, tutkimuksen mukaan se on yhteydessä siihen, että koronatulehdus menee vakavalle asteelle. Eli tätä hoitovelkaa eri tavoin kasvatettaessa voidaan tehdä karhunpalvelus myös koronan vakavien muotojen ehkäisylle, joten toivon, että hallitus kiinnittäisi tähän suun terveydenhuollon tilaan huomiota ja pyrkisi panostamaan mahdollisimman pian siihen, että suomalaisten suut saataisiin hyvään kuntoon. Tämä koskee niin vanhuksia, työikäisiä kuin lapsia.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mari Rantanen.

15.41 Mari Rantanen ps: Arvoisa puhemies! Nyt kun tässä annetaan mahdollisuus HUSille siirtää hoitotakuun ulkopuolelle kiireetöntä hoitoa, niin tämä tietysti edellyttää HUSilta erinomaisen suurta vastuuta siitä, mitä siellä siirretään. On hyvä, että lasten ja nuorten psykiatria jätettiin tämän ulkopuolelle, mutta on myöskin muistettava, että jo ennen koronaa nämä jonot ovat olleet valtavan pitkiä ja lapset ja nuoret HUS-alueella kyllä jäävät usein vaille sitä riittävän nopeaa hoitoa. Tämä on krooninen ongelma, ja oletettavasti tämä korona-aika vain pahentaa sitä.

Se, minkä haluaisin nostaa tässä salissa esiin, on se, että olen kuunnellut nyt useita kertoja sellaisia puheenvuoroja, että välillä tuntuu, että käydään sellaista kilpailua, kuka on kärsinyt eniten. Minun nähdäkseni koronasta on kärsinyt koko kansa riippumatta siitä, minkä ikäinen on, mikä tausta siellä on. Kuten tässä edustaja Merikin nosti, niin aivan yhtä lailla meillä ovat ikääntyneet ihmiset olleet koronan kanssa todella vaikeuksissa oltuansa vuoden jo siellä kodeissansa. Sitten on omaishoitajia, on vammaisia, jotka eivät ole voineet tavata läheisiään, on nuoria, on työikäisiä, jotka ovat menettäneet työnsä tai yrityksensä. Toivoisin, että täällä ei käytäisi sellaista kauppaa vaan otetaan nämä kaikki huomioon. Se on itse asiassa kyllä tämän salin ehdoton tehtäväkin, huomioida jokainen ryhmä, joka tästä erityisesti on kärsinyt. Minusta joskus tuntuu todella pahalta, kun nostetaan yhtä tai toista esiin, kun meidän tässä salissa pitäisi huomioida nämä kaikki eikä lähteä kilpalaulantaan, kuka nyt eniten on kärsinyt. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

15.43 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puheenjohtaja! Vielä pyysin puheenvuoron ihan sen takia, että haluaisin korostaa sitä, että kun alkuperäisessä esityksessä oli mukana tämä las-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 32/2021 vp

ten ja nuorten mielenterveyshoidon kolmen kuukauden rajasta liukumisen mahdollisuus ilman, että joutuu sanktioituksi — siitähän tässä on kysymys — niin kyllä sekin esitys oli aika tarkkaan mietitty ja punnittu. Se perustui nimittäin siihen ajatukseen, että tämä koronatauti on tuonut myös sitten varsinkin pitkäaikaiskoronan kautta monia tällaisia potilaita, jotka kärsivät tällä hetkellä vahvasti mielenterveyden ongelmista, ja silloin voitaisiin keskittyä enemmän siellä melko vähäisissä ja harvoissa yksiköissä näiden potilaiden hoitoon ja eräiden muiden potilaiden hoitoa mahdollisesti viivästyttää, jolloin se menisi pikkusen yli sen kolmen kuukauden rajan.

No nyt itse totean — kun tietysti ymmärrätte, että tässä on sillä tavalla viime vuosina kahdella pallilla istunut — että täällä on minusta paljon helpompi säätää ja laittaa sanoja ja lauseita, ja ne ovat todella merkittäviä, koska me säädämme lakeja tai annamme poikkeuksia lakeihin. Itse siellä työyksikössä on todella kovat paineet, ihan niin kuin kaikki me tiedämme, mutta tiedän myös, että esimerkiksi tässä tapauksessa nuorten psykiatrian ylilääkäri Klaus Rannan ja lastenpsykiatrian ylilääkäri Leena Repokarin johdolla HUSissa on tehty aivan tavattoman loistavaa kehittämistyötä, ei vain HUSin sisällä vaan yhdessä kuntien kanssa, niin että työnjako pelaisi mahdollisimman hyvin. Tunnen suurta solidaarisuutta sitä kohtaan, että me ymmärtäisimme, että heillä on kovia työpaineita, ja sen takia tässä ensimmäisessä puheenvuorossani totesin, että tämä ei ole nyt niin yksinkertainen asia, että kun me täällä säädämme jonkun lauseen, niin he jostain saisivat lisää resursseja. Ei niitä ole ostettavissa yksityissektoriltakaan, eikä niitä ole tarjolla muissakaan sairaanhoitopiireissä HUSin hyväksi. Mutta tämä on meiltä kannanotto, ja he varmasti ottavat sen kannanoton ja tekevät vielä voimakkaammin kehitystyötä sen jälkeen.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Kiuru.

15.45 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru: Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä on siis kyse soveltamisasetuksesta siihen, että terveydenhuollossa säädetyistä kiireettömän hoidon määräajoista voitaisiin luopua tietyin edellytyksin. Ne edellytykset ovat olleet tässä keskustelussa vähemmän esillä, joten ajattelin, että on hyvä vielä kerrata.

Tämä esitys, mikä on nyt ollut käsittelyssä, koskee vain Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin aluetta. Tässä esityksessä ei ole ollenkaan perusterveydenhuolto mukana, ei suun terveydenhuolto perusterveydenhuollossa ja niin edespäin. Tässä on kysymys erikoissairaanhoidosta. Kun me sitten tätä kokonaisuutta katsomme, niin hoidon tarpeen arvioinnin määräajoista ei voi luopua — ei voi luopua. Hoitotakuusta saa luopua korkeintaan kahden viikon päähän ennakoidun tarpeen mukaisesti, ja hoito on järjestettävä joka tapauksessa kohtuullisessa ajassa potilaan terveydentilan ja sairauden ennakoitu kehitys huomioon ottaen, joten tiukkaa tämä on jatkossakin.

Edustaja Guzenina hyvin kysyi, että eikö ole hyvä, että nyt on näin tiukka linja. Tämä linja on todella tiukka verrattuna siihen linjaan, joka me keväällä otettiin. Keväällä arvioitiin, että määräajoista täytyisi poiketa vielä enemmän, ja nyt on otettu tiukka linja, ja sitä sitten, jos tarve vaatii, joudumme löysyttämään enemmän.

Tällä hetkellä tilanne on se, että HUSin alueen potilaita hoidetaan jo muissa sairaanhoitopiireissä, ja me joudumme siksi näistä määräajoista poikkeamaan, jotta tämä paine saadaan nyt kohdistumaan niin, että ikävä kyllä resursseja joudutaan nyt käyttämään sairaanhoitopiirin alueella myöskin sitten yli alojen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 32/2021 vp

Perustuslakivaliokunta aivan oikein huomioi, kun arvioi välttämättömyyttä, sen, onko kaikilla erikoisaloilla samanlainen tilanne kuin toisilla. Ylipäätään lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden osalta hoitotakuu on lyhyempi eli kolme kuukautta hoidon tarpeen arvioinnista. Tässä tapauksessa tämä esitys on, että asetus tulee kumota siltä osin kuin se koskee lasten ja nuorten mielenterveyspalveluita, eli käytännössä soveltamisasetuksesta tulee poistaa viittaukset 53 §:n mainitsemiseen. Muilta osin asetusta ei kumota. Me teemme nämä päätökset vielä tänään valtioneuvostossa ylimääräisessä kokouksessa, kuten eduskunta tässä on linjannutkin.

No sitten on kysytty, miksi ei lähdetty rajaamaan tiettyä palvelua pois tästä soveltamisalasta erikoissairaanhoidon sisällä. Se on vaativa laji nimenomaan siksi, minkälainen toimivalta hallituksella tässä olisi. Täällä otettiin kantaa siihen, ja esimerkiksi edustaja Rantanen nosti muitakin ryhmiä esiin. Meillä on haavoittuvien ryhmien, kuten esimerkiksi ikäihmisten ja vammaisten, palveluihin liittyvät tietyt erikoisalot, joissa hoitoonpääsy on jo reilusti viivästynyt, ja tätä keskustelua kyllä käytiin. Minusta on ansiokasta, että eduskunta sitten totesi, että tämä perusteluvelvollisuus, joka on valtioneuvostolla, voidaan täällä katsoa niin, että on päätetty poiketa nyt lasten ja nuorten mielenterveysongelmiin liittyen. Eli tältä osin on todettava, että kuntaa ja sairaanhoitopiiriä sitoo siis välttämättömyysedellytys, kun se arvioi määräajoista luopumista, ja joka tapauksessa haavoittuvien ryhmien palveluiden toteutuminen tulee vielä erikseen mainita ja arvioida näiden muidenkin ryhmien kohdalta.

Näin sitten olen tullut siihen johtopäätökseen, kun Lindén kysyi, mitä tästä seuraa, että uskon, että me pärjäämme tällä kyllä järjestelmän näkökulmasta. Tämä on tärkeää sekä yksilön kannalta että ylipäätään sen kannalta, että me tunnustetaan, että meillä on näitä haavoittuvassa asemassa olevia ryhmiä.

Tältä osin lopputuloksena toteaisin, että lähdetään nyt tällä liikkeelle, tehdään avaus tähän suuntaan, mutta tämä on kyllä, hyvä eduskunta, sellainen asia, että meillä ei ole varaa näistä hoidon ajoista kovin paljon tinkiä. Se aiheuttaa valtavan tarpeen palveluiden näkökulmasta hoitoonpääsyyn, ja olen tässä halunnut kyllä olla aika tiukalla kannalla, ja me arvioimme jokaisen välttämättömyyden hyvin tarkasti jatkossakin. Mutta kohta kuullaan, kuinka vaikea tämä tautitilanne on, kun käsitellään seuraavaa kohtaa, ja voi olla, että tässäkin joudumme tekemään vielä rankempia esityksiä.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta päätti perustuslakivaliokunnan ehdotuksen mukaisesti, että valtioneuvoston asetus kunnan oikeudesta olla väliaikaisesti noudattamatta terveydenhuollon kiireettömän hoidon määräaikoja kumotaan siltä osin kuin se koskee määräajoista poikkeamista lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa ja että asetusta ei muilta osin kumota. Asian käsittely päättyi.